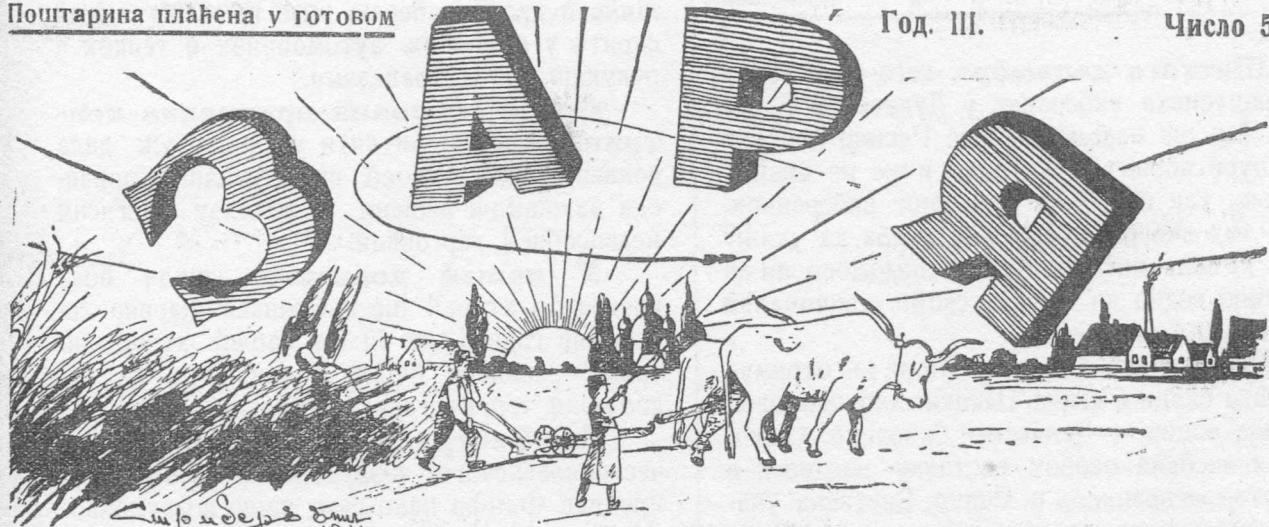

Поштарина плаћена у готовом

Год. III.

Число 5

РУССКА

ОРГАН КУЛЬТУРНО-НАЦИОНАЛНОГО СОЮЗА ЮГОСЛАВЯНСКИХ РУСИНОВ

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ
Нови Сад, Пирошка 9.

Нови Сад, 25 окт. 1936.

Излази недељно

Претплата: на год. 50 Динара, на пол год. 25 Дин., иностранство 2 Долара.

МИ И ДР. КОСТЕЛЬНИК

Главни центри предвойнового нашого культурного живота як и тераз були: *Коцур* и *Керестур*. Два мена, котри наша історія запише зос златними словами!

Не сцем ту наглашовац мегкост Керестура а енергичносц Коцура у борби за руски народни права и русски школи, бо ше то уж досц наглашовало на других местох. Не сцем винц никого бо, озда, обставини були тому виновати! Но сцем надлашиц єдно:

Познате нам шицким же голем пред войну так було у Коцуре, у наших русских школох поучовани були нашо русски дзеци у русским духу, у русским язику, учела ще русска граматика а учебніки були написані кед не на чисто русским літературним язику а воно голем прибліжно, зос мишаціну карпаторуского жаргона. Дакле, духовно зме були барз бліско нашему народу як на Горніци так Галичини а так исто русскей України и Москви. Правда литературне писанє читали зме зос малорусским вигвараньом, но єдносци у пра-вопису було и то вше до преврату.

Медзитим обставини по врвраце пременели ше. Почали виступац людзе и цискац ше за водьох русскому народу тоти, ко добраe чували свойо интересы за време мадярского режима и у культурно-націоналним живоце нашого народа барз мало допринесли пред войну. Чом так, то их ствар, то охабяме им на раздумование.

Правда, єдна особа нашого народу заслужує да ше о ней зошицким окреме третира.

То є Др. Гавріл Костельник, поет югославянских Русинох.

Тот наш руски поет, гоч скрито, ипак провадзел культурни живот нашого народа досці интензивно и йому ше може приписаць же вон перши почал писаць шпиваночки ѿ поетичнай вредносці на нашим діялекту. Крашне и у шоре би было да лем на тым остало. Його шпиваночки на діялекту мали бы вельку вредносць за русских филологох, заслужели бы красне место у общерусской літератури, як цо, а то му ніхто не оспорава, и тэраз маю.

Но хиба велька у тим, голем є так по нашим думаню, же наш поет руцел ше и на други реформи, котри, то ше будзе видзиц у будучносци а и тераз ше то уж видзи покус, лем чкоди принешу нашему народу у культурним погляду. Вон нас то ёст, зос свою нововидуману граматику oddзелел од русскаго швета. Дал нам цошка нового, правда, але зос тим його гестом лем нам начкодзел, розорвал нашу виковну русску традицию, розрвал нашу ўдносц зос Горніцу у культурним погляду. Пошлідки таго видзели ше дораз при осніваню Русскаго Народнаго Просвітнаго Друштва а видза ше, и тераз и надалей, но о тим затераз не будземе ніч писац.

Ми признаваме о. Габру Костельнику його поетически талант и вредносц алє повторюєме, же му нїгда наш народ не може забуць того, же нас вон зос своїма реформами одорвал од нашей милей Горнїци. Нїгда му не можеме забуць слова и то як русскому сину: «Чом сом постал українец?»

M. C.

НОВОСТИ

Шестого децембра того року обавяше општински виберанки у Дунавській Бановині. Ми же надаме же ше Русини особено у Коцуре порихтаю за істи, и же не прейду на ных так слабо як прешлих виберанкох. И на тих виберанкох Русини треба да укажу свою югославянску и русску свидомосц па да ше збито ведно да чуваю свойо национални и просвітни интереси.

У Новим Садзе тих дньох ше отримує виставка овоци и квица. Шицка виложена овоц и квице рошне у Дунавській бановині. Окрес других високих особох виставку нащивел и министер железникох п. Спахо. Виставка указує вельки напредок хтори посцигнути у нашій бановини при вихованю овоцох и квица. Найбаржей падаю до очох яблука чешки пол кили и грушки чеши од три штварцини кили єдна. Исто виложени и перши плоди рижних овоцох цо су прекаламени зос Америки. Виставка поучна и барз успішно видедзена.

У Вуковаре на торжествені способ открыти памятник Й. В. Краля Александра I. Уз участіе висланика Й. В. Краля Петра II, влади, министра войски, Сенату и Народнай скупштини и других високих особох, пред многочислением народом зос цалого Сриму, ошвецел памятник перше римо-кат. священник па православни и майсіевски рабінер. Висланики и вельо други отримали красни бешеди на памяток за велького нам Краля мученіка а на краю бешеди кральового висланника войско виштрелело почасну штрельбу зос дзелох.

Хор словацких учительох отримал барз красно виведзени концерт у Новим Садзе. Пред тим отримал хор концерт у Соботици а остане еще вецей дњи у Югославії, дзе будзе давац у рижних местах свойо концерты. Браца Словаци нам указали високу класу славного их хору и приказали сяйно славянску музыку.

У Загребе за водю бувшой самосталней демократскай странки выбраны родзени брат покойного Светозара, Адам Прибичевич. По тим вон уж бул и на бешеду при Д-р Мачекови.

Белгія тих дньох отказалася ше од защищти вельких силох и одбрани свойої території вжала до своїх рукох. То прето же ше бої же би Немецка у случаю воини могла зашт прогащиц ей територію исто так як 1914 року. Прето Белгія утверджує сама свою граніцу гу Немецей а до союзікох німа довірія.

У Абісинії война ище тирава и Таліяне и далей забераю ище не завжати краи скрити у оклопних автомобілох и тенкох а рукоюци зос мітрапезами.

Скоро основана привредна централа Малей Антанти у Праги уж дала доказательство своїй способносци и принесла важнейши решеня у погляду олехчения медзисобнай тарговини.

У нашай державі вишла нова уредба по хторей ше повекшава царина на увежени гадваб же би ше нашей худоби цо трима „свілени буби“ олехчадо и да ше домашня төврня гадвабу повекша.

До Београду прилецел командант ческословенского воздухопловя генерал п. Ярослав Файфр навіцивці нашо воздухопловіе. Генерал Файфр бул барз крашнє дочекані.

Баскиски народ у Шпаньольской, котри познати як фанатически припаднік католіческай церкви бори ше ведно зос шпаньольцами соціалистами и комунистами проци шпаньольских фашистох. Тим занимлівше бо зос того народу походзи и славни езуита Игнатій Лойола. Но Баски робя за свойо интереси бо знаю, же кед у тей революції победза фашисти вец и их автономія препаднє. Интересно цо можу зробиц интересы.

Мадрид (Шпанія) скоро цалком опколены од побуненікох. Випатра же скоро уж будзе край шпаньольской революції. Председатель Азаня напущел Мадрид и склонел ше до Барселони.

За председателя нашого Сенату выбрати п. Др. Желимир Мажуранич а за председателя Нар. Скупштини п. Стеван Тирић.

На богословским факультету у Београду дипломирал о. Й. Виславски а уедно он перши од Русинох на тим факультету дипломігаль. Тих дньох о. Виславски одходзі до войски, а будзе служыц у Новим Саду.

На молбу вельких пісмох з Керестура, опомінаме бачика Дюру з Керестура цо пише у „Р. Н.“ и вишмеюс обставини у Керестуре, як виберанки, дохторах, свадзби и т. д. па и буячу школу міша, же би лепше було, да тот бачи, цо ма спод гачох красни пейглани панталони и лаговани ципели, а добыва плацу од валалу и держави, да пише о своих приликох и свойої кобули зос свойого живота.

Керестури

ПОДКАРПАТСКА РУСЬ

Лекция (предаване) о Югославянских Русинах у Праги (Ч. С. Р.).

У другим числе „Зарі“ ми сообщели о удалей культурнай вечеринки у Мукачеве (на Горніці), котра була посвящена нам югославянским Русином. Тераз з радосцу можеме констатоваць, же зос тами почали ше интересоваць не лем на Горніци, но и у цалей Чехословакії. Доказательство того ест лекція прочитана 7 октября т. р. у Праги, главним варошу Чехословацкай республики. Лекції були прочитани по ініціативи веліх пражских культурних организаціох.

Лекції отбули ше у помесцёю карпато-руського общежитія. Лекції читали Э. Иванов на тему: „Культурни живэт югославянских Русинах“ и Петро Линтур на тему: „Быть Карпатороссовъ въ Югославії“. На концу слушатель конзерваторіи Георгій Ко-стюкъ, отшпивал даскељо оригиналльных бачванско-сримских писньох.

Ми югославянски Русини можеме ше лем пишиць, бо за нас ше интересую не лем на Подкарпатской Руси, но и у столици чехословацкой республики!

**Сенатор Др. Э. Бачинский отка-
зал ше од председательства обще-
ства Духновича.**

Найвекша культурна русска организація на Горніци то общество имени А. В. Духновича. Воно й явля ше единственим обединителем на культурним поприщу шицких карпатских Русинах без возвріння на их религійну (вирску) або політическу принадлежносць. После шмерци первого председателя о. Евменія Сабова на дню „Русской культуры“ у Сваляве єдногласно бул выбрані за председателя сенатор республиканской партіі Др. Е. Бачинский. У терашнім року на конгресу у Севлюше по другираз бул выбрати Др. Бачинский за предситетеля общества. Тераз зос чешкей и русской печаті (штампи) дознаваме, же Др. Бачинский неочековано подзековал на председательству.

По писаню новинъ виходзи то, же Др. Бачинский не соглашує ше з роботу секретаря общества, депутата Др. Фенцика, котри як да вихасновал культурну роботу на свой політически цілі.

З нашей страни ми прибавляме, же ми югославянски Русини патриме на общество Духновича як на наше свитило и надежду, на лепшу будучносць русского народа а до внутреніх його приликох ше мишац не будземе. Знаме же русски народ на Горніци довольно просвищени та же и тот инцидент реши лем на хасен русского народа.

ИЗ НАРОДНЕЙ ИСТОРИИ

Украинизм и його безочлива опасность

На странах русской печати (штампи), як дома, так и за граніцу, пощесцело ше ми дакеди розбераць о украинизму, о його цамереньях и о шкодлівих опасносцях, од котрих страда не лем русски народ, но и славянство. У настоящей моей статї, я сцем вам драги братя и шестри бачванско-сримски Русини указац єдну слику зос живота новосозданого украинскаго языка и украинскаго народа.

У настоящим (терашнім) времену України нет. Ю создали после преврата большевики, котра уходзи до саставу С. С. С. Р. (Союз Соціалістических Советских Республикох). Пободно тому созданю большевикох, як я упомнул скорей, украински язык создала политика Варшави, Бейча и Берлина. Зос того виходзи то, же Україну создали большевики зос Поляками и Немцами. А туту мишаніну начали потримовац поєдини сепаратисти, кар'єристы и т. д.

Работа украинствующих заключуе ше у єднай чкодлівей и нічтожней демагогіи и розбою. Шицко тово подобне комуністической шайки, организавашей свою тайни организаціи у фашистических и демократических державох. Сцем обосновац с правду тово ѿ сом гварел.

Вежніме на пример Галицю, дзе жie ве-
цей як 5.000.000 русского народа. Україн-
ствующа гніл там ше зарыла. Но діла своё
производза на дзви способи. Ёст на пр. же
украинствующи тираны проліваю зос ненависци русску крев. Примером 8 юла т. р. син
украинствующого уніатского попа Газевича
у селе Лабова (Галиція) в доме Пелячика из-
бил боксером шпящого юношу (хлапца) сто-
ронка русского движенія (дзвиганя). Кед ше
тот пребудзел и начал кричац за помоц, украи-
нец начал за нім штреляц, дзе и ранел го
до правого боку.

У Станиславове умар 19 рочни юноша
Дм. Влажинский, член читальні Михаила Кач-
ковского. Влажинского забили украинствующи
во время шшиваня русских писньох.

На Поткарпатской Руси ученік греко-
католіческой семинаріі Тацинец штрелял на
греко-католіческого священіка Евменія Са-
бова председателя Общества Духновича. Було
то в 1931 року на празднованю Дня Русской
Культури. Интересно напомніц ту тово, же

руководителю греко-кат. семинарии су священіки, котри у своїх шорох воспитую атенаторах (злочинцю).

Ту спомнєм и скаутске джембори у Геделе (у Мадярской), дзе под „трезубом“, украинствующи приносили обит (пришагу) вирносци Гембешови. Ту зробили двойне преступлене: издали Славянство и обесчесцели „трезуб“ знамя св. Княза Владимира.

Скорей украинствующи були агентами австро-мадярского режима. Як лем могли давали русскосць и славянство. Дзекуюци украинствующим бул и „Талергоф“, дзе тельо нёвиней русской креви ше преляло, дзе ше тельо русских людзох мучело. И у мармарошким процесу действовала рука украинствующих. То лем кратки факты котри доказую о безочливости украинствующих.

Видающи ше украински діятель и поет Лев Тивонович, писал:

„Україно, Україно —
Щож ти учинила?
Ти брехнею живеш любко
Кров ти любиш дуже,
Від проклонів й не вжахнешся
Тобі все байдуже“.

Тоти слова написал в 1913 року у предловію своєї книжки „Товариство бандитовъ“. У тай книжки вон описує безобразія, проданство и бандитизм своїх собратох украинствующих.

... „Кто заплатит топ твій милій, ти сердце широке“, пише в заключеню Тивонович. А чи не правда? Чи не плацел Василь Вышиваний, же би постал престолонаслідником України? Но завершел з брудними аферами и арештом! Кадзи ше круци гетман Скоропадски и до його дефравдаціи и як патра на нього поєдини аристократи у Лондоне и Берліне. За іредентисту полковника Коновалца не треба ані бешедовац. Дзе пенежи витор задує, там и полковник Коновалець. Ето предводителю украинствующих! Но не лепши од ніх ані овечки. Як же теди славна Україна, гейтмани и генерали буду управляць, кед тераз уж шедза по гарештох (тюрмох), дефравду и т. д.

Русский народе! Отклонь ше од тих панох! Гоч вони гу тебе приходза у овечай скори, або реверендох, або униформи, шицко то пахнє пангерманізмом.

Украинизм — то политика дефравдантох! Нам нужно просвищати ше на нашим родним русским языку. Нам не нужны кровопролятія и дефравдаціи! Нам нужно черпац познаня з великой русской истории и великой русской культуры, зос котру пользују ше шицки культурни народи.

Николай А. Горняк

Самуил Смайлс.

Домашнє воспитане

(З діла „Карактер“)

— Преложел Ст. Ф. —

Жридла потоках цо обращаю во-
деньци швета находза ще на усаме-
них висотах.

Геллс

У бешеди з павії Компрана, Наполеон I спомнул: же „старі системи школскога учения ані кус не добри“, та ше опітал: „Цо бы ище треба да-
ше народ може як треба воспитац?“ „Мацери“ (требаю) — дала одвит пані Компан. Царови ше попачел тот одвит и озвал ше зос словами: „Так! У тым єдним слову находзи ше цали системи воспитання. Тото цо охабяце, пані, то дакле воспитане будущих мацерох.“

Ем. Мартен

Обисце перша и найважнійша школа ка-
рактера. У нім кажди з нас достава найліпше
и найгорше воспитане; бо ше ту уцицю тоти
фундаменти владаня котри познейше тираваю
до зрелосци, и аж з чоловеком зиходза до гробу.

Окрем вирекнуца: „справоване прави чло-
века чловеком“ гевтого другого по котрим
„розум прави чловека чловеком“, ёст и єдно
треце и справедлівше, а то тото цо гвари:
„обисце дава чловека“. Домашнє воспитане не
облапя лем тримане и мудроване, але и —
карактер. Обисце то тото главное место дзе
ше нашо шерцо отвера, дзе ше доставаю звін-
нуца, дзе ше сознане будзи и карактер ви-
рабя, на добре або на зле. З того жридла, та
чи воно чисте, чечу принципи и правила котри
управлю з друштвом. Сам закон то жвератко
дому. Найменьше зарно увереня, котре ше у
дзецінськай глави дома пошее, то познейше
дуб у гори явного думаня. Народи ше регру-
тую з коліски обисца; и тоти котри тримаю
у рук нітки дзецінського карактеру, мо-
нієйши су аж и од гевтих котри маю у рук
власц. „Кед граждански чесноти“ — гвари
Жил Симон у своєї книжки „о служносци“ —
„не маю домашнього кореня и благословя,
теди то не чесноти, але театрални претстави.
Кому шерцо не дурка за своїм дзецком, тот
не може мац ані правей любови гу чловечству.

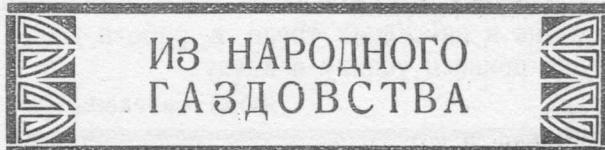
И справди, у самей природи стварох на-
ходзи ше же домашній живот будзе приготов-
лене за друштвени, и же ше сознане и ка-
рактер на сами прец фирмую у дому. Ту ше
поєдини — тата будуша часц цалого — по-
наособ вирабя: оталь — з першох свєй фа-
милий — вон уходзи до животу и преходзи з

шлолярского малолітства до граѓанского полнолітства. Обисце, дакле, є наймоцнейша школа цивилизациі; бо, наостатку, цивилизация, то лем: сума воспитаня поєдиних. Потим, як поєдини члени такого друштва у своїй младосци виховані, будзе и саме друштво хуманисане и цивилизоване, — та чи добре або не. Ані ше при вихованю найдаровитших людзох не може обисць моцне дійство моралней околини у младих роках. Чловек приходзи на швет слаби, и зошицким зависни од стараня и бриги тих котри коло нъго. Його воспитане почина з першим дихом живота — и дава ше виражиц у оцени гевтого священіка котри, на вопрос єдней мацери штиричного дзеца — „кеди треба почац з його воспитаньом?“ — дал одвіт: „Пані, кед же сце уж не почали, теди сце препущели штири роки. Дзецко ше воспитує з першим ошміхом котри муше на твари зашвици, — вон є перша мацеринська прилика“. Алє и у тим случаю домашнє воспитане почало, бо ше дзецко учи и кедше припатра, так през труда, и як да муше през скору упива, „Смоква родзи“ — гвари арапска присловка — „припатраючи ше на смокву котра уж родзела“. Та так и з дзецими. Іх перши вельки учитель, то: *приклад*. Гоч яки да випатраю малючки дійства котри до-принона образованю характера у дзецку, вони тираваю през живот. Дзецинськи характер — то ядро самого чловекового. Кажде дальше воспитане то зберане на громаду: форма кристала то остава иста. Як ше видзи, прилично одвітує правди тот поетски вираз: же „дзецко оцец чловекови“, або, як Мілтон гварел „по дзецинству ше позна чловек як по рану дзень“. Тоти мотиви котри найдлужей тираваю и пуштаю корень, корень найдглішче, вще су по своїм жриду найдлісши родзеню. То тото време кед ше усадзую зарна чеснотох або нечеснотох, добрих або неборих чувствох, а вец през цали живот даваю форму характеру.

Дзецко ше, да так повеме, поставя на капуру нового швета, и шицко цо видзе пред його очи то нове и чудне. Воно будзе патриц спрец „як коза зарезана“, а вец кус по кус бачиц, роспатрац, поровновац, лапац, зберац впечатления и пойми. Под мудрим водзенем напредоване котре воно, водзене, може зробиц — барз є велике. Лорд Бругам збачел же медзи осамнастим и трицетим мешацом дзецко научи вецай о матеріялним швеце, о своїх власних силох, о натури других цеплох, та аж и о своїм и цудзим розуме, як цо будзе знац през цали дальши живот. Знане котре дзецко назбера, пойми котри ше найду у його глави у тим периоду, таки су важни

ше таке значене познійше страци зошицким, шицка наука першого университетскога ученіка не могла бы ше отримац ані тидзень ..

(Далей будзе)

Рихтане покарми за статок

(2)

Препоручуєме нашим братом земледілцом слідующи способ карменя статку и то за краву од 5—600 кили: силажи 20 кгр., шена 6 кгр., слами $1\frac{1}{2}$ кгр., цвікли 10 кгр, отруби або кукурични даралов 2 кгр. и кукуричанки кельо крава сце. Так кармена крава треба да дава 15—17 литри млека а и вецай. Хтора дава вецай од 20 литри тей повекшац лем цвіклу и даралов. Цо то вредзи у жимских часох, то не треба толковац.

Так порихтане кармене потполно заменює желеняву а хаснє ше през 6 жимски мешици зос початком новембра та до конца априла. Масло од такого млека таке жолте як и в лєце кед ше карми желенява. Треба мерковац лем на то, же би ше не доєло крави док єдза силажу, бо би ше млеко могло чуц за запах на силажу.

Як ше копу дзири за силажу?

Дзе жем ніска там дзири не можу будц у жеми а да не буду цементирани но тоти дзири муша будц цементирани же би вода не мала приступа. У таким случаю треба муроўвац або бетонирац на верх жеми. За 2—3 крави дзира треба да будзе 1 метер широка, а 4 метри висока або глібока уж по тим чи суха або мокра жем. Кед ше не цементира вец треба ширину дакус векшу, бо ше около загуби дас 5 центиметри та вец тельо хиби при карменю.

Як ше рихта матеріял за силажу?

Кукурицу лепшє резац зос мотором бо то велью скоршє идзе як кед ше реже зос коньми або людзми. Но мож и з коньми. Кед ше кукурица пореже, ту найглавнейше гажене. Може ше то робиц и росне и по дижджу то ніч не хиба, но лепшє кед хмарно, кед дзень хладни як кед дзень горуци, бо ше силажа не загрива так нагло.

Кед ше порихтане шаце одн. кукурица так порихта як цо сом скорей гварел (т. е. перше ше пошее граорица а за ню такой кукурица) вец тата кукурица може зродзіц на сіннім болне (1600 квалраты) 250—300 метеги

желеней маси. Так ше вихаснүе дварэз жем а то од велького хасну як за кармене статку так и за газдовство. На таки способ ше може мац веций статку а и лепше го кармиц. Нашо задругаре маю 5 сило долини и 4 так лем викопани, не мурорани и кажди ше зос карменьом и успихом хвал.

Русски земледлци! Пробуйце таки способ рихтаня покарми за статок и задовольни будзеце и ви! Успих труда и роботи вашей муши принесц успиху и хасну!

Дюра Сабадош, мл.

ОТКРИТЕ ПИСМО

Пану министру школных пословох народног просвищованя, хторе приноши „Русскій Народный Голосъ“ од 30 септембра 1936 року.

Глыбоко уважени Пан Министер!

Маме чесц обрациц Вашу позорносц на слідующе: ученіки греко-кат. вири, котри иду до русских класох держ. гражданской школи у Медзилаборцах до марта 1935 року празновали свойо-греко-кат. швета, так же у русских класох не было ученікох хтори швецели римо-кат. швета. Шицко ше то пременело по выходзеню уредби министерства школох и народного просвищованя од 8 марта 1935 р. у хторей нет наших шветох. На основу тей уредби школски инспекторат у Медзилаборцах, дирекция и учительство гражданской школи у Медзилаборцах примушую дзеци у русских класох да на дніи греко-кат. шветох иду до школи и да швеца римо-кат. швета гоч у русских класох нет аньи ёдного римокатоличкого школьнага. Тримаме тоту уредбу за не праведну, бо по закону шицки вири ровни, але на ствари тата равноправносц не постои, за цо є ясни доказ, же римокатоліци, жиди и други можу швециц свойо швета у своих школох, и то теди кед ше грекокатоліком то спера и там дзе их ёст у школи або класи сто проценти. Истодобно обрацаме позорносц П. Министру и на то толковане тей уредби пользуе ше лем у ёдней школи и то у державнай гражданской школи у Медзилаборцах, дзе ше дзецом грожи же у случаю же би на их (греко-кат.) швета не пришли до школи же им будзе зніжена оцена зос владаня а на их родичнох ше руци кара прейг окружнаго уряду. Не можеме похопиц, чом ше у других школских инспекторатах грекокатоліком не закрацуе да швеца свойо швета а то забраните лем у Медзилаборским инспекторату и то не у цалим але праве лем у Медзилаборской державнай гражданской школи.

По тей ствари висилали зме уж депуатацыю до Министарства школох и народного просвищованя до Братислави але зме на нашу молбу не достали одвіт гоч нас уверавали о скорей праведнай одлуки.

По тим ше обрацаме на п. Министра и модльмиме да ше заведзе справедльве ушорене на опще спокойство то ест у духу демократскаго Уставу Чехословакії.

У Медзилаборцах 21. IX. 1936.

З поштованьем:

Слідую потписи пейцох особох у мено родичнох дзецеох зос 5 валалох.

Интересантне же медзи ныма нет аньи ёдного священника, гоч вони по нашим думаню перши поволаны да чуваю свою грекокатолическу виру.

Окрем того видзиме и то же нашо Русланы досц муки маю на Горніци зос свою школу!

Дру Я. Шарикови

(На карпаторусскомъ нарѣчии)

Смутно ходжу я по полю,
Цвѣтки собираю;
разгоняю журу свою
И тяжко взыхаю.

Чтось тяженькаго?
На серденьку моемъ лежить,
Бо такъ мучить, боль взрываетъ
Мене бѣдненькаго.

Если хочеш, любимый брате
Шитко того знати,
Перестану тогда въ полю —
Цвѣтки собирати.

Расскажу я долю свою
Журу розосю,
Можно скорше бѣду свою
Даякъ отдолѣю,

Болить мене, что и тебе,
Что нашъ родъ страдаетъ,
Что въ темнотѣ и слѣпотѣ
Тяжко потопаетъ.

Но я вижу что у тебе
Мож надежду сложити,
Зато иду изъ тобою
Родъ свой боронити.

Не страшися бури, вѣтра,
Я вже не взыхаю,
Бо по полю широкому
Гласъ свой разливаю

Коля Лаборчанинъ

ОРУЖАНIE ЕВРОПИ

После швітської війни народи ще не змирилися, але величі ще почали захищати оружані. Єдні ще оружали да ще можуть одбраньців від могучих нападів побудзених народів а інші да ще ошвеца і да врача назати краї за хтою думаю що су их, і ще су неправедно од них забрати. Не помогло ту ань розоружані. У остатчних роках настало захищане обговане у оружаню державах, хтore у тих розмірах не було од кеди швет постої. Мудри людзе цалого швета питаю ще дзе то водзи, і боя ще скорей препасци Европи хтора настане док ще тото сильне оружие запальни. Гледаю ще виходи зос тих страшних опставин у розоружаню але Немецька, Італія і Японська явлюю ще як три главні препятства хтою на тото не сцу пристаць, але ще віше баржей і баржей оружаю. Так нєшка уж і наймирніші держави, які є Швайцарська і Англія почали дзеньночно твориць оружие бо видза ще велико заостали у наоружаню за другими народами. Тих дніях англійський міністер Хор виявив ще Англія у нєшкайших опставин уні як не може ань думаць на розоружані док не буде у оружаню ровна зос другими державами. Так нєшка, луде обговане у наоружаню вже авіонську швіткосць. Кед попатриме цифри пенежох видатих на оружані перед швітською війною і нєшка, як і за остатчні 20 роках после війни увидзиме слідуюче. У швітської війни ранено і по-забиване веци ще 40 мільйонів людзох.

На швітську війну за штири роки потрошено тельо, ще би ще зос тим могло кожому другому жителю у Європі зос тих пенежох збудоваць хижак зос загратку, даць ствари до обисца, ауто, радіо і ще поверх шицкою даць му 2000 дин. мешачно пензию за 20 роках. Пред швітською війною величі сили 1913 року трошили 126 і пол мільярди рочно на оружані. Уж 1925 року на оружані потрошено 176 мільярди динари рочно. 1934 року наоружані зажарло 245 мільярди. Откеди почал у Немецькій владаці Гітлер наоружані поєдинків великих силоже велико веци мільярди як перед швітською війною наоружані цалого швета. Так Японія одкеди завжала од Китайців жемі як цала Європа, три раз увекшала своє наоружані і нєшка троши 50% своєго буџету на оружані. Англія 1932 року трошила 25 мільярди на оружані, 1935 року уж 80 мільярди а як Італія зарабровала Абисинію англійське оружані виноши рочно 200 мільярди динари. Амерички Сединіти Держави троша рочно 56 мільярди за 1936 рок. Найспорше ще оружана Немецька і большевики. По податкох

за три роки Гітлеровій владі Немецька утрощела 375 мільярди динари, але навірно податки не зос шицким точни і же су іще веци. Советська Руссія уж 1934 року дала на оружані 150 мільярди а 1936 року уж 450 мільярди.

Др. Шарик

НАШО ДОПИСИ

Русски Керестур

† О. МИХАИЛ МУДРИ

Длугорочни предсідатель Русского Народного Пресвітного друштва умар после дугей хороти. Покойни бул примир чесного душ пастира, а як предсідатель РНПД-а толерантни гу нам „Заряшом“. Нігда ніхто не читал у новинкох його руганя проців „Заряшом“, прето заслужує і як чесни душпастир і як предсідатель РНПД-а і як чловек, ще би ѹого утрати за наш русски народ зазначела.

Вечная му память!

С. М.

НЬЕШЕШЛЬІВА

На що ми е — на що живот,
Кед ми шерцо моё саме?
Кого воно цепло люби
Тот попатриц нье сце на мње.

Чи да ще ми моё шерцо
Зос животом уж розлучи?
Чи го предац ньемилому,
Цали живот да го мучи?

Чи да повем я милому,
Як ме шерцо за ным боли,
Можебуц ще вон змилує
Моей терхи и неволи?

Алье я му уж гварела
Гоч ньеясни мойо думы
Іпак вон лъем гу мње хладни,
Моё слова ньезрозуми.

За милим ме шерцо боли
А и очка слизи роня,
Док я зробим край животу
Зрозуми вон мойо слова!

Сети вон ще, кед ньескорей
Док у гробе будзем биваць,
На гробику зос слизами
Квице будзе ми зальваць!

Янко Хромиш, земледелец

ЗАБАВА

З філозофії наших селянок

Пришли до церкви син паноців і син дзіяков. Дзіяк син читав на крилосу псалми, "в'єрую", „апостол“, півав з цалим гарлом, а син попов став у церкви, альє аньї устание отворел.

— Куме, — гварел хлоп другому хлопови, що при ньим став — альє даремно дава наш поп своєго сина до Ужгороду до школи. Ша вон ньич нье зна! Дзіяк син, котри ньняки школи нье учел, вельо мудрейши од нього.

Двоме хлопи Русини препирави ше на тим, же хто мудрейши, чи поп чи дзіяк.

Хлоп Ферко твердзел то, же поп ма буц мудрейши од дзіяка, бо вон скончел вельо школи, у котрих ше научел вшеліякей мудросци. Нье сцел ше му поддац хлоп Унурт і одрубал Феркови:

— Гоч поп вельо школи кончел, дзіяк ипак мудрейши от попа, бо, видзиш куме Ферку, кельо ма дзіяк књышки на крилосу, з кождай зна читац там, дзе лем отвори. А поп?... Поп лъем у йедним йединим евангелію зна читац.

●

Попов син мал на ногох полципели, а син дзіяков чижми високи по сами кольена.

— Цо думаш, Грицу, хто богатши, чи поп, чи дзіяк? — запитал Мафтей Грица.

— Розуми ше, же дзіяк богатши як поп.

— А чом же?

Гм, чом? Та зато, бо дзіяк своєму синови мог дац ушиц чизми аж по сами кольена, а попови нье вистало на сари за своєго сина.

БЕРЗА

Жито: бачванське, околица Сомбор, Н. Сад, штредньобачаке, горнебачаке 161—163,

Овес: бачки, сримські, славонські і сримські 95—97·50

Раж: бачки 127·50—130.

Кукурица: бачка і сримська 101—103, банатська 99—101.

Ярець: бачки і сримські 102—105, ярні 122·50—125.

За власництво К. Н. С. Югославянських Русинох і за уредництво одговара: Николай Д. Олеар, Н. Сад, Пирошка 9
За штампарију „Натошевић“ К. Д., Нови Сад, Скерлићева 3., С. Ђисаловић, Јована Бошковића 6

СПОРТ

Нови Сад: Войводина—Макаби 3:0. Первенствене состязане звершело ше зос побиду Войводини. Побіда заслужена, але и Жидзи не бавели так слабо як до щет (результат) укажує. Баязет 2, Яно 1.

Державне первенство

Београд: Хайдук (Спліт) — Югославия 1:0.

Загреб: Градянски—Баск 3:0.

Любляна: Б.С.К.—С. к. Любляна 3:0.

Сараєво: Славія—Хашк 4:1.

Осек: Славія—Конкордія 1:0.

Прага: Чехословака—Мадярска 5:2. Состязане за среднє европски куп.

Й. Чапков

ГУМОР

Добре и то знац

Недавно сам опатрал намештай (мебель) у майстра-столяра, немца. За намештай зробени з туншого матеріялу, з тунших дескох майстор ми обяшнел, же йе виробени з „Russen“, дакле же йе виробени з кавказкого ореха. Близко немец не знал же и Кавказ у России.

Я себе на то вспомнул же ми Русини бубу котра нам ше пачи називаме злата Катичка или божа Катичка, а бубу котру не любиме бо йе бритка, чкодлива, називаю буба-шваба.

Шваби заш як видзице туншу деску називаю русска деска а драгшу деску називаю кавказка деска

Др. Будишин

Жис як Адам у раю

— Як ши?

— Як у раю!

— Справди?

— Гей. Не мам цо облечиц и жиєм вше у страху да ме не вируца вонка.

Зос школи

Яни треба да пише на табли, учитель зос чудзеньем патри на його брудну руку.

„Яни, кед ми укажеш ту у класі еще ёдну бруднейшу руку од тей твоей, дастанеш одо миে 10 динари!“

Плачуци, на то Яни указує свою ліву руку.